

Motion till riksdagen 2016/17:3187

av **Lars Hjälmered m.fl. (M)**

Life science och medtech

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för en utvecklad samverkan mellan life science- och medteknäringen, akademien och hälso- och sjukvården i syfte att tillgängliggöra forskning och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att främja forskningskluster och innovationsmiljöer som ger långsiktig förutsägbarhet för forskning och utveckling inom life science i Sverige och att tillse förbättrade möjligheter att kunna utveckla forskningsresultat till nya produkter och tjänster, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra nödvändiga och relevanta regelförenklingar för att ge life science-, ICT- och medteknäringen konkurrenskraftiga villkor gentemot omvärlden och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att i samråd med nyckelaktörer såsom myndigheter, landsting/regioner, kommuner och företag utveckla en nationell handlingsplan för innovationsvänlig upphandling och tillkännager detta för regeringen.

Livsviktiga näringar

Life science utgör en viktig näring som genererar stora exportintäkter, skapar sysselsättning och har betydelse för Sveriges ställning som forsknings- och kunskapsnation. Branschen bidrar med drygt 40 miljarder kronor per år till Sveriges BNP, sysselsätter omkring 20 000 personer inklusive underleverantörer och investerar drygt 10 miljarder årligen på forskning och utveckling. Investeringar i forskning leder till högre produktivitet, ökad kunskap och kompetens inom näringslivet och samhället i stort. Detta bidrar till långsiktigt högre ekonomisk tillväxt och ökad välfärd i Sverige.

Samtidigt hårdnar den globala konkurrensen inom livsvetenskaperna. Trenden är en allt starkare koncentration till ett fåtal forskningscentra. Fusioner och uppköp präglar life science-industrin. Men Sverige har en lång tradition av medicinsk forskning. Vi har en god utbildningsnivå och välfungerande myndigheter och etikprövningsnämnder. Tydliga spelregler och ett utvecklat samverkansklimate är viktiga förutsättningar för att svensk life science ska frodas och utvecklas. För att möta den ökade konkurrensen måste Sverige ha globalt konkurrenskraftiga villkor för att attrahera och behålla viktiga företag och forskningscentra. Det berör vitt skilda områden såsom bolagsskatt, expertskatt, akademiskt utbyte, infrastruktur, institutioner med mera.

Sverige har under lång tid betraktats som ett framgångsland vad gäller den kliniska forskningen. Det är en position som på senare år inte alls är en självklarhet. Inom såväl klinisk forskning som den mer akademiska biomedicinska forskningen har Sverige tappat mark. Särskilt tydligt blir det sett till kliniska läkemedelsprövningar, där både antalet startade prövningar och antalet journaler som deltar minskat kraftigt under de senaste åren. I grunden handlar problemen om att de forskande företagen haft svårt att få tillgång till hälso- och sjukvården för forskning om nya behandlingsmetoder, såsom nya läkemedel eller medteknik, och medarbetare inom hälso- och sjukvården med ambitioner om att forska har inte alltid givits möjlighet att göra det. Samverkan mellan life science- och medteknik, akademin och sjukvården måste utvecklas för att tillgängliggöra sjukvårdens möjligheter till forskningen. Detta kan bland annat ske genom att knyta kompetens och kapacitet till vård och akademi via kunskapscentra. Målet är att Sverige 2025 ska vara global förebild för samverkan mellan vård, näring och forskning.

Ledtiderna från initialskede till brukbart resultat är för forskning inom life science mycket långa. Bland de absolut längsta jämfört med andra naturvetenskapliga forskningsområden. Dessutom är fallet många gånger med forskning kring potentiella slutprodukter att de av olika anledningar stupar precis innan målnöret, varvid flera decenniers arbete får läggas åt sidan. Stora resurser i form av tid och pengar präglar life science-forskningen vilket gör det ytterst angeläget att nå fram till framgångsrik kommersialisering i högre grad än idag. Långsiktig kvalitet, tillgång till sjukvårdens resurser och över tid attraktiva förutsättningar vad gäller kompetensförsörjning och näringsvillkor är därför av yttersta vikt för life science- och medteknikerna.

Svenska forskningskluster och innovationsmiljöer som ger långsiktig förutsägbarhet för denna forskning och utveckling är nyckelfaktorer som måste främjas. Utöver att det måste finnas en kritisk massa vad gäller individuell och teknisk kompetens inom näringarna är också samverkan över disciplingränserna en värdefull möjlighet. Exempel på sådana laterala samarbeten mellan life science, ICT, medtech och andra näringar, där Astra Zenecas biohub-modell är ett av de främsta, bör därför uppmuntras och stimuleras.

Sverige har allt att vinna på att både nationella och internationella läkemedelsföretag verksamma inom landets gränser är framgångsrika. Det skapar en positiv spiral av arbetstillfällen, skatteintäkter och attraktionskraft. Sverige vinner när dessa företag utvecklas och ges möjligheter att investera i ytterligare utvecklingsprojekt som leder till framtidens behandlingar. Väl utvecklade och livskraftiga life science-kluster bidrar inte bara till att skapa goda förutsättningar för svensk hälso- och sjukvård att ge alla patienter i Sverige tillgång till en hälso- och sjukvård av världsklass. Starka life science-kluster i Sverige kan också bidra till att stärka forskning och näringslivsklimat inom andra sektorer i samhället.

Sverige som forsknings- och innovationsnation

Forskning och utveckling inom life science tar mycket tid i anspråk och sker långsiktigt. Det medför ofta höga kostnader och hög risk för inblandade företag. Det gör sektorn särskilt beroende av tydlighet och förutsägbarhet.

Alliansregeringen presenterade två forskningspropositioner. Den första tillförde mer pengar under det första året än vad den tidigare S-regeringen gjorde under en hel fyraårsperiod. Under 2010 var det endast tre länder, Israel, Finland och Sydkorea, som satsade en högre andel av BNP på forskning och utveckling än Sverige. I sin andra forskningsproposition satsade alliansregeringen 11,5 miljarder på fortsatt forskning i syfte att behålla och ytterligare förbättra Sveriges position som ledande forsknings- och innovationsnation.

Inriktningen på Alliansens senaste forskningsproposition var:

- Life science
- Stärkt basfinansiering för universitet och högskolor
- Spetsforskning
- Forskningsanläggningar
- Forskningsresultaten ska leda till nya produkter och tjänster.

Denna väg måste fullföljas med insatser för att stärka näringarnas möjligheter att utveckla forskningsresultat till nya produkter och tjänster, vilka i sin tur genererar växande företag och fler anställda. Här är välutbildad arbetskraft och ett företagsklimat som ger goda förutsättningar för företag att investera viktiga hörnstenar i det fortsatta arbetet.

De skattemässiga villkoren för företagande har stadigt förbättrats över de senaste åren med alliansregeringen. Bland annat sänkt bolagsskatt, förenklad expertskatt och sänkta socialavgifter för unga och äldre. Men trots viktiga skattesänkningar under senare år är Sverige fortfarande ett högskatteland. Då är det viktigt att Sverige arbetar vidare med att över tid få globalt konkurrenskraftiga villkor och skattenivåer som uppmuntrar till att attrahera och behålla värdefull personal, företag och forskningscentra. Det svenska skattesystemet behöver fortsatt utvecklas så att det skapar attraktiva förutsättningar för företag att bedriva sin verksamhet i Sverige, och särskilt främjar entreprenörskap och innovation.

Utöver konkurrenskraftiga villkor behöver den internationellt präglade life sciencenäringsen möta ett näringsklimat som signalerar en tydlig ambition att underlätta etableringar i Sverige. Denna kapacitetsstarka verksamhet söker sig lätttröligt till internationella miljöer som uppvisar smidighet och låg grad av byråkrati. Därför behöver nödvändiga och relevanta regelförenklingar genomföras för att ge life science-, ICT- och medteknäringsen konkurrenskraftiga villkor gentemot omvärlden. Därtill har möjligheten till personaloptioner och en enkel migrationsbyråkrati vid internationell rekrytering också stor betydelse för Sveriges attraktivitet för investeringar och företagande.

Stärk innovationsupphandlingen

Innovationsupphandling är en process som främjar utveckling och införande av nya lösningar, innovationer, vilket i sin tur skapar tillväxt och arbetstillfällen i Sverige. Idag är dock innovationsupphandling inom till exempel vården bristfällig. Sedan 2010 drivs

det i Norge ett utvecklingsprogram för innovativ offentlig upphandling, Nasjonalt program for leverandørutvikling. Syftet med programmet är att använda tidig dialog i upphandlingsförfarande mellan köpare och säljare för att stimulera till nya och annorlunda lösningar. På ett smart sätt löser man sedan uppgiften genom att tillvarata kunskap från olika branscher och användningsområden med tekniska lösningar för bättre underhåll. Exempelvis har man i Norge kunnat använda sig av lösningar från oljeindustrin där sättet att borra ner i havsbotten i form av ett U kunnat överföras till vägnätet. Istället för att gräva upp gatan har man med samma teknik kunnat lösa problem utan att få stora hål i vägbanan. I Norge är det Näringslivets Huvudorganisation (NHO) som tillsammans med Kommunernas intresse- och arbetsgivarorganisation (KS), har bidragit till att lyfta upphandlingsområdet till en strategisk fråga och stimulerat till fler innovationsvänliga upphandlingar, eller om man så vill funktionsupphandlingar genom ett konkret metodstöd.

Lars Hjalmered (M)

Hans Rothenberg (M)

Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M)

Gunilla Nordgren (M)

Sten Bergheden (M)

Hanif Bali (M)

Sofia Fölster (M)

Jessika Roswall (M)

Jessica Polfjärd (M)